EUROPOS PARLAMENTAS

2004 *2009*

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas

Viešasis svarstymas

JAV SLAPTŲJŲ TARNYBŲ VYKDOMAS DUOMENŲ APIE BANKŲ PAVEDIMUS SWIFT SISTEMOJE PERĖMIMAS[1]

2006 m. spalio 4 d., trečiadienis, nuo 09.00 iki 12.30 val.

Europos Parlamentas,
Altiero Spinelli pastatas, 3E2 kabinetas
Rue Wiertz 60, Briuselis

09.00–09.10 - **Įžanginis žodis –** ECON ir LIBE komitetų pirmininkai Pervenche Berès ir Jean-Marie Cavada

09.10–09.25 - **SWIFT**
Blanche Couteaux (vyriausiasis patarėjas) ir
Francis Vanbever (vyriausiasis finansininkas)

09.25–09.40 - **Europos centrinis bankas**
Jean-Claude Trichet (pirmininkas)

09.40–09.55 - **Belgijos nacionalinis bankas**
Peter Praet (BNB direktorius)
Joseph De Wolf (Teisės departamento vadovas) ir
Johan Pissens (Priežiūros departamento vadovas)

09.55–10.45 - **Klausimai ir atsakymai**

[1] Šio svarstymo pagrindas yra Europos Parlamento rezoliucija dėl JAV slaptųjų tarnybų vykdomo duomenų apie bankų pavedimus SWIFT sistemoje perėmimo, priimta 2006 m. liepos 6 d.

10.45–10.55 - **29 straipsnio darbo grupė**
Peter Schaar (darbo grupės pirmininkas)

10.55–11.05 - **Europos Komisija**
Alain Brun (Duomenų apsaugos skyriaus vadovas, ES Komisija)

11.05–11.15 - **Europos duomenų apsaugos prižiūrėtojas**
Peter Hustinx

11.15–11.25 - **Belgijos senatas**
Anne-Marie Lizin (pirmininkė)

11.25–12.25 - **Klausimai ir atsakymai**

12.25–12.30 - Pabaigos žodis – pirmininkai

12.30–13.00 - Spaudos konferencija

ĮŽANGINĖS PASTABOS

2006 m. liepos mėn. Europos ir JAV žiniasklaida atskleidė, kad egzistuoja Terorizmo finansavimo sekimo programa, kurią įdiegė JAV administracija ir kuri leido JAV valdžios institucijoms prieiti prie tam tikrų ribotų finansinių duomenų, laikomų SWIFT (Pasaulinė tarpbankinių finansinių telekomunikacijų organizacija).

SWIFT informacija, kurią JAV valdžios institucijos, kovodamos su terorizmu, gali panaudoti tikslinei paieškai atlikti, gali būti susijusi su šimtais tūkstančių ES piliečių. Pranešama, kad kai kurie centriniai bankai žinojo apie šią programą ir kad SWIFT juos apie tai informuodavo.

2006 m. liepos mėn. Europos Parlamentas priėmė rezoliuciją, kuria įpareigojo Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetą bei Ekonomikos ir pinigų politikos komitetą kuo greičiau surengti viešąjį svarstymą, kuriame dalyvautų privatūs ir viešieji asmenys, susiję su šiuo klausimu, ir kad būtų išsiaiškinta, kokią informaciją jie turėjo.

BENDRIEJI SVARSTYMO TIKSLAI:

1. ***Nustatyti teisinį duomenų rinkimo iš SWIFT pagrindą pagal JAV teisę, EB ir ES teisę bei pagal valstybių narių teisę.***

2. ***Nustatyti, kokią informaciją galėjo turėti susiję asmenys tam, kad būtų galima:***
   - ***susidaryti pirmą įspūdį, ar buvo laikomasi taisyklių, susijusių su duomenų apsauga;***
   - ***susidaryti pirmą įspūdį, ar yra kokių nors spragų duomenų apsaugos reglamentavimo srityje.***

* * *

1. Teisinis reglamentavimas

Žiūrėti ankstesnį 1 punktą.

2. Nustatyti, kokią informaciją galėjo turėti susiję asmenys

SWIFT, Pasaulinė tarpbankinių finansinių telekomunikacijų organizacija, yra ribotos atsakomybės kooperatinė bendrovė, registruota Belgijoje, teikianti saugaus pranešimo paslaugas daugiau nei 200 valstybių ir daugiau nei 7500 finansinių institucijų (bankams, makleri ų įmonėms, investicijų vadybininkams, rinkos infrastruktūroms). SWIFT priklauso ir yra kontroliuojama savo dalyvių.

Kadangi SWIFT nėra nei bankas, nei mokėjimo ar atsiskaitymo sistema, ji nereguliuojama centrinių bankų ar bankų prižiūrėtojų. Tačiau daug sistemiškai svarbių mokėjimo sistemų tapo priklausomos nuo SWIFT ir jų skaičius auga, taigi SWIFT įgavo sisteminį pobūdį. Dėl to De šimties valstybių grupės (G10) centriniai šalies bankai sukūrė bendrosios SWIFT priežiūros sistemą, kuriai vadovauja Belgijos nacionalinis bankas, nes SWIFT įregistruota Belgijoje.

SVARSTYMO TIKSLAS:

- ***pateikti užklausą apie JAV valdžios institucijų prašymą (apimtis, laikotarpis, pl ėtra), apie SWIFT atliktą šio prašymo įvykdymą, tikslią duomenų persiuntimo struktūrą;***
- ***sužinoti, kaip SWIFT vertino šį prašymą, sutikdama su juo;***
- ***sužinoti, kurios Europos ir ne Europos valdžios institucijos buvo SWIFT informuotos apie šią programą ir sužinoti, kaip jos reagavo į šią informaciją;***
- ***sužinoti BNB vertinimą, kokie yra su persiųstų duomenų atskleidimu susiję pavojai.***

Belgijos nacionalinis bankas (BNB):
BNB vadovauja SWIFT priežiūrai, nes SWIFT įsteigta Belgijoje. **Nė vienas G10 centrinis bankas neturi tiesioginių įstatyminių priemonių formaliai prievarta įgyvendinti savo sprendimus, priimtus dėl SWIFT veiklos.** Tačiau prižiūrėtojai vis dėlto daro įtaką („moralinis spaudimas“), naudodami įvairias priemones, įskaitant ir SWIFT vartotojų bei jos pri žiūrėtojų informavimą apie priežiūros problemas, susijusias su SWIFT, kad būtų užtikrinta, jog SWIFT atsižvelgs į jų rekomendacijas. SWIFT priežiūros tikslai – užtikrinti saugumą, operacij ų patikimumą, verslo tęstinumą ir SWIFT infrastruktūros gyvybingumą.

SWIFT priežiūra grindžiama protokoliniais SWIFT ir BNB susitarimais:
BNB taip pat sudarė dvišalius sutarimo memorandumus (angl. *Memorandum of Understanding*, MoUs) su kiekvienu centriniu banku, kuris dalyvauja SWIFT priežiūroje. BNB nuolat prižiūri, kaip vystosi SWIFT. Analizuodamas SWIFT pateiktus dokumentus ir rengdamas diskusijas su jos administracija, BNB atskleidžia aktualius klausimus. BNB taip pat yra tarpininkas G10 centriniams bankams, kai šie vykdo bendrąją SWIFT priežiūrą. BNB vadovauja svarbiausioms politikos ir techninėms grupėms, kurios palengvina bendrąją priežiūr ą: Bendrosios SWIFT priežiūros grupei, kurią sudaro G10 centriniai bankai ir ECB, bei Vykdomajai grupei, kurią sudaro BNB, ECB, Japonijos bankas, Anglijos bankas ir JAV Federalinė rezervo valdyba.

SVARSTYMO TIKSLAS:

- ***pasiteirauti, kokią informaciją BNB yra gavęs iš SWIFT;***
- ***sužinoti, kaip BNB vertina šį prašymą, ar su juo sutinka ir kokia buvo BNB reakcija;***
- ***išsiaiškinti, kokias Europos ir ne Europos valdžios institucijas BNB informavo apie programą ir kaip jos reagavo į tokią informaciją;***
- ***sužinoti BNB vertinimą, kokie pavojai siejami su persiųstų duomenų atskleidimu***

ECB:
Europos centrinių bankų sistema teisės aktais įpareigota skatinti sklandų mokėjimo sistemų veikimą. Pati ECB, kaip Bendrosios SWIFT priežiūros grupės ir Vykdomosios grupės narė, kartu su G10 centriniais bankais dalyvauja bendrojoje SWIFT priežiūroje.

SVARSTYMO TIKSLAS:

- ***išsiaiškinti, kokią informaciją ECB gavo iš SWIFT;***
- ***sužinoti, kaip ECB vertina šį prašymą, ar su juo sutinka ir kokia buvo ECB reakcija;***
- ***išsiaiškinti, kokias Europos ir ne Europos valdžios institucijas ECB informavo apie programą ir kaip jos reagavo į tokią informaciją;***
- ***sužinoti ECB vertinimą, kokie pavojai siejami su persiųstų duomenų atskleidimu.***

Pirmininkavimas Taryboje:
Liepos mėn. plenariniame posėdyje kalbėjusi ES pirmininkaujančios Suomijos Europos reikalų ministrė Paula Lehtomäki teigė, kad Taryba tuo momentu dar negali patvirtinti pranešimų spaudoje apie informacijos pasikeitimą tarp SWIFT bei Amerikos valdžios institucijų, ir primin ė Parlamento nariams, kad nustatyti, kas iš tiesų įvyko, turėtų valstybių narių institucijos. Ministrė taip pat nurodė, kad ES būtų pasirengusi veikti, „jeigu paaiškėtų, kad vyko tokie dalykai, dėl kurių reikėtų priimti teisės aktus Europos lygiu“.

SVARSTYMO TIKSLAS YRA:

- ***iki galo išsiaiškinti, kokiu mastu valstybės narės žinojo apie slaptus susitarimus tarp SWIFT ir JAV vyriausybės;***
- ***išanalizuoti pamatinio sprendimo dėl asmens duomenų, tvarkomų atsižvelgiant į policijos ir teismų bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose, apsaugos pasiūlymą (COM 2005/0475), siekiant užtikrinti, kad Europos piliečiai turėtų vienodą ypač gerą duomenų apsaugos lygį visoje Sąjungos teritorijoje;***
- ***ištirti, kokių priemonių reikėtų imtis, kad ateityje nebepasikartotų teisės į privatų gyvenimą pažeidimai.***

Europos Komisija:
Franco Frattini, už teisingumą, laisvę ir saugumą atsakingas Komisijos narys, liepos mėnesį plenarinėje sesijoje sakytoje kalboje pažymėjo, kad Europos Komisija, turėdama tik dalį informacijos šiuo klausimu, paprašė papildomų paaiškinimų, kaip Amerikos valdžios institucijos įgijo leidimą naudotis informacija apie SWIFT vykdomas finansines operacijas. Kadangi valstybių narių valdžios institucijos pirmiausia yra atsakingos už tinkamą duomenų apsaugos taisyklių taikymą, labai svarbu, kad jos imtųsi visų reikiamų veiksmų užtikrinti, kad jų šalies duomenų apsaugos normos yra tinkamai taikomos ir griežtai vykdomos. Jeigu nagrin ėjant šią situaciją paaiškėtų, kad nebuvo laikomasi šioje srityje taikytinų taisyklių, Komisija imsis visų savo įgaliojimų pagal sutartis.

SVARSTYMU SIEKIAMA NUSTATYTI:

- ***ar Komisijai buvo pranešta apie informacijos perdavimą. Jeigu ne, kada ir kokiomis priemonėmis Komisija sužinojo apie jo egzistavimą;***
- ***kokių žingsnių Komisija siūlo imtis, jeigu šiuo metu vykdomu tyrimu būtų patvirtinta, kad valdžios institucijos nesilaikė esamų normų;***
- ***ar reikia įvertinti esamus ES antiteroristinius teisės aktus, ar jie atitinka veiksmingumo, būtinumo, proporcingumo ir pagarbos žmogaus teisėms reikalavimus.***

Duomenų apsaugos institucijos
Europos Sąjungoje vadovaujamasi teisės viršenybės principu, todėl visi asmeninių duomenų perdavimai trečiosioms šalims turi atitikti duomenų apsaugą reglamentuojančius valstybių narių ir Europos teisės aktus. Taigi bet kokį duomenų perdavimą saugumo tikslais turi **iš esmės** sankcionuoti teisminė institucija ir bet koks nukrypimas nuo šios normos turi būti proporcingas ir grindžiamas įstatymu ar tarptautiniu susitarimu.

Europos duomenų apsaugos prižiūrėtojas:
Europos duomenų apsaugos prižiūrėtojas pasisakys, ar pagal egzistuojančias ES taisykles ECB turėjo „pareigą reaguoti“ į galimus duomenų apsaugos pažeidimus, apie kuriuos sužinojo.

SVARSTYMU SIEKIAMA NUSTATYTI:

- ***ar pagal Reglamentą (EB) Nr. 45/2001 ECB turėjo pareigą reaguoti į galimus duomenų apsaugos pažeidimus, apie kuriuos sužinojo***

Direktyvos 95/46/EB dėl 95/46/EB) dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir d ėl laisvo tokių duomenų judėjimo 29 straipsnyje numatyta darbo grupė
Dėl šios priežasties buvo sukurta 29 straipsnyje numatyta Asmenų apsaugos tvarkant asmens

duomenis darbo grupė.

SVARSTYMU SIEKIAMA NUSTATYTI:

- ***kada 29 straipsnio darbo grupė pirmą kartą sužinojo apie SWIFT vykdomą duomenų perdavimą JAV institucijų prašymu;***
- ***Jeigu 29 straipsnio darbo grupė nežinojo apie duomenų perdavimą, ar ji mano, kad ši informacija turėjo būti perduodama ECB ir Komisijai, atsižvelgiant į jos vaidmenį asmens duomenų apsaugos srityje***
- ***ar yra teisinių spragų valstybių narių reglamentavime ir ar Bendrijos duomenų apsaugos reglamentavimas apima ir centrinius bankus***
- ***kokių tolesnių veiksmų reikėtų imtis***

PRIEDAS

Svarstymo sekretoriatas:

Atsakingasis asmuo	Telefonas	Adresas	Elektroninis adresas
Martina Sudova (administratorė)	(32.2) 283 1476	Europos Parlamentas Rue Wiertz 60 RMD 01J040 B-1047 Briuselis	ip-libe @europarl.europa.eu ip-econ @europarl.europa.eu
Philippe Troussard (administratorius)	(32.2) 283 2558	Europos Parlamentas Rue Wiertz 60 ATR 00K029 B-1047 Briuselis	
Ryszard de Groot (padėjėjas)	(32.2) 284 0795	Europos Parlamentas Rue Wiertz 60 RMD 01J036 B-1047 Briuselis	
Maria Lazarova (sekretorė)	(32.2) 283 2389	Europos Parlamentas Rue Wiertz 60 RMD 01J044 B-1047 Briuselis	

Svarbi pastaba asmenims, norintiems dalyvauti svarstyme

Šis seminaras atviras visiems. Tačiau siekiant užtikrinti saugumą dalyviai, kurie neturi leidimų patekti į Europos Parlamentą, turi gauti leidimą iš anksto. Asmenys, norintys gauti leidimą patekti į Europos Parlamentą, turėtų susisiekti su seminaro sekretoriatu iki 2006 m. rugsėjo 28 d.

Bus sinchroniškai verčiama į 12 kalbų (EN, FR, DE, IT, ES, NL, EL, HU, DA, SV, FI, PL)